

JUBILEUM

Olže Ovečkové k narozeninám

Profesorka JUDr. Olga Ovečková, Dr.Sc., dlouholetá členka redakční rady našeho časopisu a vskutku dobrá duše slovenské právnické akademické obce, oslaví zakrátko po vyjití tohoto čísla *Právnicka* pěkné osmdesáté narozeniny. Redakce se ráda připojuje k vinšovníkům, a má za to, že jich mezi jubilantčinými přáteli, kolegy a žáky nebude málo. Protože se *Právnick* ne tak dávno podrobně věnoval výčtu děl dokládajících vědeckou práci paní profesorky (2014, CLIII, s. 250 a násl.) i oceněním, jichž se jí dostalo, je nyní dobrá příležitost k jinému bilancování.

V den 5. března 1939, kdy se jublantka, tehdy ještě *Olga Reháková*, poprvé podívala na svět ve svém rodišti v Prešově, měla v Mnichově premiéru *Orffova* pohádková opera *Der Mond* o Měsíci ukradeném za nevšímavosti lidí posedávajících v lokále – až poté, co svatý Petr vrátil nebeské těleso na oblohu, se svět dostal zas do pořádku. Ve střední Evropě svět už tehdy v pořádku nebyl. Naš okleštěný společný stát před sebou neměl ani deset posledních dní. Téhož dne jako *Olga Reháková* se necelých 200 km západněji narodil *Michal Marčok*, posléze profesor aplikované fyziky a rektor zvolenské Technické univerzity, v dnešní části obce Nemecká, té obce, kde se v lednu 1945 odehrála jedna z těch hrůzných událostí, jichž byla druhá světová válka plná. Ale i po jejím skončení a po obnovení společné československé republiky vymkl vývoj událostí zdejší poměry nadlouho z kloubů.

V roce jublantčina absolutoria na Právnické fakultě Univerzity Komenského byla postavena berlínská zeď, symbol rozděleného světa. A také proběhl XXII. sjezd sovětských komunistů spouštějící druhou vlnu destalinizace. *Olga* začala pracovat v Ústavu státu a práva Slovenskej akademie vied, když se i v Československu zvolna krok za krokem uvolňoval politický a kulturní život. V těchto podmínkách začala první etapa vědeckého růstu *Olgy Ovečkové* završená obhajobou kandidátské disertační práce v roce 1968, se kterým jsou však spojeny také druhá okupace Československa a počátek „normalizace poměrů v naší zemi na základě marxismu-leninismu“, jak se tehdy psalo v neblahém Moskevském protokolu. Naděje druhé poloviny šedesátých let na liberalizaci poměrů v zemi se změnily v trauma.

Normalizační dvacetiletí je obdobím druhé etapy jublantčiny vědecké dráhy. V té komplikované době musel každý, kdo se rozhodl vědecky pracovat a publikovat, řešit, na jaké kompromisy je při svém soužití s režimem ochoten přistoupit. Každopádně však po vědci zůstává dílo, které vydává své vlastní svědectví. Jublantčin obor – hospodářské právo – bylo poznamenáno ideologickými schématy, v jejichž formalizovaném rámci bylo s jistotou vynalézavostí možné prosazovat rozumné myšlenky, pokud je autor zarámoval do dobových klišé. Obsah trojice monografií, jež *Olga Ovečková* vytvořila v osmdesátých letech, přirozeně v mnohém zastaral a víc než cokoli jiného je svědectvím doby. Přesto se hodí připomenout *Hajnovo* hodnocení jublantčiny práce o odpovědnosti, které uzavřel stanoviskem, že dílo *Ovečkové* „vychází z mimořádně rozsáhlých, přesně a poctivě citovaných literárních pramenů, je svědectvím dokonale zvládnuté techniky vědecké práce i vědeckého literárního projevu“ (*Právnick*, 1984, CXXIII, s. 568). Za své dílo získala *Olga Ovečková* v roce 1984 titul doktorky věd. V samém závěru oněch nenormálních časů byla v roce 1988

jmenována ředitelkou Ústavu štátu a práva SAV a v této funkci setrvala do poloviny let devadesátých. Ústavu je *profesorka Ovečková* setrvale věrná a působí v něm mimo jiné ve funkci předsedkyně redakční rady časopisu *Právny obzor* a jako členka vědecké rady.

V devadesátých letech začalo třetí období jubilantčiny kariéry. Listopadové dny v roce 1989 vedly k nadějím, že se poměry dostanou konečně do pořádku. *Olga Ovečková* patřila k těm, kdo upozorňovali na samém počátku, že glorifikující optimismus není namístě, že demokracie není jediným možným následkem pádu totality a že „*posttotalitný vývoj môže mať mnoho podob, ktoré majú s demokraciou len málo spoločné*“ a že by byl velký omyl, že jen „*väťšinový princíp vytvára demokraciu*“ (Právnik, 1992, CXXXI, s. 1033). Že tato slova nejsou planou výstrahou, se brzy přesvědčili a stále přesvědčují obyvatelé v každé z našich republik. Jubilantka při své zásadovosti k rozličným nežádoucím jevům nemlčí, a tak jsme například mohli vidět i její podpis na prohlášení z ledna 2017, jímž významné osobnosti slovenského právnického světa vyzývaly ke zrušení *Mečiarových* amnestií, dovolávající se *Radbruchovy* formule.

K velkým úspěchům *Olgy Ovečkové*, které se začala věnovat obchodnímu právu, patří její habilitace (1992) a posléze i dosažení vědecko-pedagogického titulu profesorky obchodního práva (1997). V tomto oboru se prezentovala nejen účastí na univerzitní výuce a výchově nejedné z vědeckých osobností, ale také významným autorským podílem na učebnicích obchodního práva a na komentářích k slovenskému obchodnímu zákoníku – zatím naposledy jako vedoucí autorského kolektivu rozsáhlého díla *Obchodný zákonník. Veľký komentár* (Bratislava: Wolters Kluwer, 2017) přesahujícího tři tisíce stran. Významné jsou její monografie *Zmluvná pokuta* (2004, 2011), recenzovaná příznivě i v našem časopisu (Právnik, 2006, CXLV, s. 579 a násl. a 2012, CLI, s. 949 a násl.) a *Premľčanie v obchodnom práve* (2015), recenzované v Právniku rovněž (2016, CLV, s. 372 a násl.). Za druhé vydání té první z obou monografií obdržela *Olga Ovečková* v roce 2012 na Karlovarských právnických dnech autorskou cenu. K nejnovějším publikačním počínům *Olgy Ovečkové* patří výsledek společného úsilí s *Jozefem Vozárem* a dalšími spolupracovníky o knihu *100 rokov časopisu Právny obzor* (2017). I na toto dílo přinesl náš časopis recenzi (Právnik, 2018, CLVII, s. 531 a násl.).

Kdo poznal *profesorku Ovečkovou* osobně, poznal v ní noblesní dámu, milou, nekonfliktní a plnou empatie, ale zároveň silnou a zásadovou ženu i vědeckou osobnost s bohatými životními zkušenostmi a nadhledem, k němuž se vypracovala s akribií a pokorou. Přejeme jí do dalších let pevné zdraví, štěstí v osobním životě a dobré přátele, jakož i další vědecké úspěchy.